

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Sk/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5019200050
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:5019200050.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Jany Martinčekovej, v právnej veci žalobcu: L.. U. Š., bytom L., Š.. N. XXXX/X, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava, Ulica 29. augusta 8 a 10, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 17. decembra 2018, č. XXX XXX XXXX X, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 01. júla 2020, č. k. 26Sa/3/2019-49, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 01. júla 2020, č.k. 26Sa/3/2019-49 z a m i e t a.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

I.

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo dňa 01. júla 2020, č. k. 26Sa/3/2019-49 zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného vo veci nového určenia sumy starobného dôchodku. Žalovaný - Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne (ďalej len „žalovaný“) podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) vo veci nového určenia sumy starobného dôchodku zamietol v plnom rozsahu odvolanie podané proti prvostupňovému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 18. septembra 2018, č. XXX XXX XXXX X a toto rozhodnutie potvrdil.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného preskúmal na základe správnej žaloby, vec prejednal na verejnom pojednávaní (§ 107 ods. 1 písm. a/ SSP) a po oboznámení sa s pripojeným administratívnym spisom žalovaného a prvostupňového správneho orgánu v intenciách § 293ds zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 184/2017 Z.z. a príslušných ustanovení SSP dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná.

3. Krajský súd mal z obsahu spisov a vyjadrení účastníkov konania za preukázané, že žalobcovi bol starobný dôchodok priznaný od 01.08.2005 rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.12.2013 podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a podľa § 259 ods. 1, § 112 ods. 1 a § 293 az ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Starobný dôchodok bol priznaný v sume 2 868,- Sk mesačne; po valorizácii v jednotlivých rokoch k 31.12.2017 bol vyplácaný v sume 191,40 eur mesačne. Krajský súd mal ďalej za preukázané, že žalobca je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, ktorá od dovŕšenia dôchodkového veku plní funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a

vojakov v sume primeranej dobe trvania služobného pomeru a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. bola žalobcovi do doby zamestnania započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy už zohľadnené v dávke z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, suma starobného dôchodku sa zníži podľa Článku 33 ods. 2 Dohovoru o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Starobný dôchodok priznaný v sume 8 308,- Sk mesačne zodpovedá súčtu doby zamestnania získanej podľa zákona č. 100/1988 Zb. a doba profesionálnej služby zhodnotenej na nárok na výsluhový dôchodok za celé roky podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“). Starobný dôchodok v sume 8 308,- Sk sa v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 násobil koeficientom 0,71428571, určeného ako podiel zamestnania, ktoré bolo ako doba služby zhodnotené na určenie sumy výsluhového príspevku 25 rokov a úhrnu zamestnania vrátane doby služby 35 rokov, čím bola vypočítaná suma starobného dôchodku 5 934,29 Sk mesačne zodpovedajúca zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového príspevku. Suma starobného dôchodku zodpovedajúca zamestnaniu, ktoré nebolo zhodnotené na určenie sumy výsluhového dôchodku tak predstavuje po zaokrúhlení 2 374,- Sk mesačne (8308-5934,29). Následne žalovaný novo vypočítal aj sumy zvýšenia starobného dôchodku, ktoré slúžili iba na určenie novej sumy starobného dôchodku a určil sumu dôchodku po prepočítaní na 153,20 eur mesačne.

4. Krajský súd zdôraznil, že žalovaný správne pri rozhodovaní o nároku žalobcu, ktorý je zároveň poberateľom výsluhového príspevku podľa zákona č. 73/1998 Z.z., ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. najprv vypočítal teoretickú výšku dôchodku, ktorá by mu patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získal vo všeobecnom systéme a následne postupoval v súlade s čl. 33 Dohovoru č. 128. Žalobca nemôže spravodlivo požadovať, aby mu vyplácaná suma starobného dôchodku, priznaného vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia aj za doby, ktoré mal v osobitnom systéme hodnotené pre nárok a výšku výsluhového príspevku, vyplácal v plnej sume. Postup žalovaného potom nemožno považovať za diskriminujúci a v rozpore s čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky. Nie je ani v rozpore s čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého majú občania právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

5. Žalobca namietal, že výsluhový príspevok nekryje rovnakú sociálnu udalosť ako predpokladá čl. 33 Dohovoru č. 128 a preto nie je možné jeho starobný dôchodok krátiť. Túto námietku vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú. Poukázal na ustanovenie § 124 zákona č. 328/2002 Z.z., podľa ktorého výsluhový dôchodok a dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok plnia funkciu starobného dôchodku vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca, či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení). Do dovŕšenia dôchodkového veku plní výsluhový dôchodok funkciu odmeny za výsluhu, po dovŕšení dôchodkového veku plní funkciu starobného dôchodku za špecifickú dobu poistenia, ktorú považoval zákonodarca za potrebnú zvýhodniť v osobitnom systéme sociálneho poistenia. Krajský súd zdôraznil, že výsluhový dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, preto žalovaný postupoval správne v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128, keď starobný dôchodok žalobcu krátil, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania profesionálnej služby. Aspekt, že príspevky nie sú výsluhové dôchodky (len sa za ne považujú) sa premieta do postupu žalovaného, keď pri posúdení nároku na vznik, trvanie a výšku dôchodku zo všeobecného systému sa s týmito príspevkami nenakladá ako s výsluhovými dôchodkami, ale žalovaný musí zohľadniť aj profesionálnu službu, avšak v ďalšom je treba zohľadniť vôľu zákonodarcu, aby sa tieto príspevky považovali za výsluhové dôchodky, teda majú charakter dávky v starobe. Starobný dôchodok a výsluhový dôchodok i dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok podľa § 124 zák. č. 328/2002 Z.z. po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) kryjú rovnakú sociálnu udalosť, a preto je možné starobný dôchodok krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok. V opačnom prípade by príslušníci ozbrojených zborov dostávali dôchodky dvakrát za to isté obdobie. K námietke týkajúcej sa retroaktivity právneho predpisu sa správny súd stotožnil s názorom žalovaného, že sa jedná o irelevantnú námietku.

6. Nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku podľa § 293ds ods. 9 písm. a/ zák. č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 184/2017 Z.z., ktorý bol priznaný podľa predpisov účinných do 31.12.2003 vzniká

najskôr od 01. januára 2018 a len v prípade, ak poistenec splní zákonom stanovené podmienky. Pri rozhodovaní sa vychádza z právoplatných rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku. Správny súd zistil, že pri posúdení nároku žalobcu na výšku starobného dôchodku, resp. nároku na nové určenie sumy starobného dôchodku bol postup žalovaného súladný so zákonom a s judikatúrou súdov Slovenskej republiky, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

7. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP. Žalobcovi, ktorý nebol v konaní úspešný, nárok na náhradu trov konania nepriznal. Rovnako nepriznal náhradu trov konania ani žalovanému, pretože neboli splnené podmienky na aplikáciu ust. § 168 SSP.

II.

8. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

9. Namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

10. Krajskému súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie veci dôvodiac tým, že sa správnou žalobou podľa § 177 ods. 1 SSP domáhal súdnej ochrany svojho práva na starobný dôchodok v takej výške, v akej mu vznikol zákonný nárok. Z uvedeného dôvodu sa preto domáhal preskúmania rozhodnutia z 18. septembra 2019 a nie rozhodnutia žalovaného zo 17. decembra 2018. V ďalších dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobca citoval ustanovenie § 6 ods. 1, § 4 písm. e/, § 96 ods. 1 písm. h/ a § 199 ods. 1 písm. a/ SSP.

11. Kasačnému súdu navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

III.

12. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti písomne vyjadril 20.08.2020. Dôvody, ktoré uviedol žalobca v kasačnej sťažnosti nepovažoval za opodstatnené. Kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú navrhol zamietnuť.

IV.

13. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti bolo žalobcovi doručené na vedomie dňa 14.09.2020.

V.

14. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

15. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

19. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

20. Podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Neformálne posudzovanie znamená, že správny súd o nej ďalej koná aj bez toho, aby formálne obsahovala všetky náležitosti podania v zmysle § 57 SSP alebo osobitné náležitosti správnej žaloby podľa § 202 ods. 1 SSP. Predpokladom je však „ustálenie“ toho, aké rozhodnutie alebo opatrenie a ktorého orgánu verejnej správy je žalobou namietané.

21. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo 17.12.2018, číslo: XXX XXX XXXX X. Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, príslušný na rozhodovanie podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 677/2006 Z.z. vo veci odvolania proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.09.2018 podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.09.2018, vo veci nového určenia sumy starobného dôchodku zamietol v celom rozsahu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie.

22. Najvyšší správny súd mal z obsahu súdneho spisu za preukázané, že správnou žalobou v sociálnej veci, doručenu Krajskému súdu v Žiline sa žalobca domáhal „Ochrany svojho zákonného práva - nároku na výplatu starobného dôchodku v takej výške na aký mu vznikol zákonný nárok, teda aký mu patrí“. K správnej žalobe v súlade s ustanovením § 182 ods. 2 písm. c/ SSP žalobca pripojil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.12.2018. V súvislosti s týmto zistením kasačný súd poznamenáva, že správny súd nemá právomoc preskúmať také rozhodnutie, ktoré žalobca neuviedol ako predmet súdneho prieskumu, keď naopak prejavil jednoznačnú vôľu, aby ako o predmete súdneho prieskumu sa konalo o inom rozhodnutí. Správny súd by sa tak dostal do situácie, kedy by neplatil dispozičný princíp zakotvený v § 5 ods. 5 SSP, pretože by preskúmal konkrétne rozhodnutie bez procesnej iniciatívy žalobcu. Je výlučnou súčasťou autonómie vôle subjektu práva, či sa rozhodne uplatniť právo na súdnu ochranu svojho porušeného alebo ohrozeného subjektívneho práva konkrétnym rozhodnutím alebo nie. Takýmto postupom by bol taktiež porušený princíp rovného postavenia účastníkov konania v zmysle § 5 ods. 9 SSP.

23. Najvyšší správny súd mal z obsahu spisov a z vyjadrení účastníkov konania za preukázané, že podľa potvrdenia generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže zo dňa 28. mája 2003 bol žalobcovi od 01. mája 1999 priznaný výsluhový príspevok podľa zákona č. 73/1998 Z.z., ktorý bol podľa § 124 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z. od 01. júla 2002 pretransformovaný na výsluhový dôchodok. Pre nárok a výsluhový príspevok bola žalobcovi zhodnotená doba trvania služobného pomeru od 02. októbra 1968 do 24. septembra 1970 a od 01. februára 1976 do 30. apríla 1999, spolu 25 rokov a 84 dní v I. kategórii funkcií.

24. Podľa § 293ds ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 184/2017 Z.z., ak suma starobného dôchodku bola určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 a starobný dôchodok sa vypláca po 31. decembri 2017, suma starobného dôchodku sa novo určí podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 z priemerného mesačného zárobku určeného podľa odsekov 2 až 6 vrátane zvýšenia starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok získané po 31. decembri 2003...

25. Podľa § 293ds ods. 2 citovaného zákona priemerný mesačný zárobok na určenie sumy starobného dôchodku podľa odseku 1 je priemerný mesačný zárobok, z ktorého bola vypočítaná suma starobného dôchodku, neupravený podľa predpisu účinného do 31. decembra 2003 alebo podľa § 293k ods. 3 a 4.

26. V súvislosti s právnym nárokom žalobcu na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia najvyšší správny súd zistil, že žalobcovi bol od 01. augusta 2005 priznaný starobný dôchodok rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo 16. decembra 2013. Suma neupraveného priemerného mesačného

zárobku, z ktorého bol starobný dôchodok žalobcu vypočítaný, je 17 127,- Sk. Starobný dôchodok bol vymeraný z I. pracovnej kategórie. Suma starobného dôchodku priznaného od 01. augusta 2005 podľa zákona č. 100/1988 Zb. bola určená z priemerného mesačného zárobku upraveného podľa § 293k ods. 3 a 4 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z. na sumu 4 780,- Sk. Suma starobného dôchodku sa preto znova určila z priemerného mesačného zárobku upraveného podľa § 293ds ods. 2 a 6 zákona č. 461/2003 Z.z. a v znení zákona č. 184/2017 Z.z.

27. Podľa § 293ds ods. 5 písm. m/ zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 184/2017 Z.z. na určenie sumy starobného dôchodku podľa odseku 1, ktorého základnú výmeru podľa predpisu účinného do 31. decembra 2003 tvorí 60 % priemerného mesačného zárobku, sa priemerný mesačný zárobok podľa odseku 2 do sumy 5 900,- Sk započíta v plnej sume a zo sumy nad 5 900,- Sk do sumy 17 127,- Sk sa započítava 25 %, ak sa určuje suma starobného dôchodku podľa odseku 1 písm. p/. Upravený priemerný mesačný zárobok po zaokrúhlení na celé slovenské koruny nahor je 8 707,- Sk. Starobný dôchodok ku dňu vzniku nároku je 90 % priemerného mesačného zárobku 8 707,- Sk, upraveného podľa § 293ds zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 184/2017 Z.z., t.j. po zaokrúhlení 7 837,- Sk mesačne. Na určenie novej sumy starobného dôchodku sa podľa § 293ds ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 184/2017 Z.z. neprihliada na úpravu prislúchajúcu k starobnému dôchodku podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2018, preto novo určený starobný dôchodok nebolo možné upraviť podľa zákona č. 306/2002 Z.z. Starobný dôchodok sa ďalej zvýšil podľa čl. 1 § 1 zákona č. 222/2003 Z.z. o 6 %, čo predstavuje 471,- Sk mesačne, na 8 308,- Sk mesačne.

28. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalobca je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia a na určenie sumy starobného dôchodku mu bola započítaná doba služby 25 rokov a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu služby. Suma starobného dôchodku sa žalobcovi znížila podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o sumu starobného dôchodku, ktorá zodpovedá obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového príspevku za celé roky. Vzhľadom na uvedené bola suma starobného dôchodku 320,60 eur mesačne krátená v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 na sumu 84,30 eur mesačne.

29. Žalobca v kasačnej sťažnosti zhodne ako v správnej žalobe namietal nezákonnosť postupu pri krátení sumy starobného dôchodku v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

30. Podľa čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba súčasne nárok na rôzne invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky, môžu sa tieto dávky krátiť za určených podmienok a v určenom rozsahu; chránená osoba dostane spolu aspoň toľko, koľko sú najvýhodnejšie dávky.

31. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

32. K sťažnostnému bodu kasačnej sťažnosti, v ktorom žalobca namietal nezákonnosť postupu pri výpočte sumy starobného dôchodku aplikáciou článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 kasačný súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/185/2015, ktorý na strane 5 odsek 3 rozhodnutia uviedol: „Z článku 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru množné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť a to najviac o sumu, ktorá prevyšuje sumu výsluhového dôchodku (príspevku za službu považovaného za výsluhový dôchodok).“ Kasačný súd ďalej poukazuje na to, že postup krátenia starobného dôchodku v prípade súbehu s výsluhovým dôchodkom bol predmetom právneho posudzovania aj v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/151/2016 z 27. júna 2018, ktorý bol napadnutý sťažnosťou na Ústavnom súde SR, ktorý sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. IV. ÚS 624/2018-17 zo 16. novembra 2018, ústavný súd uviedol: „Treba prisvedčiť navrhovateľovi, že zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 neustanovil možnosť a postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Taktiež je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon č. 461/2003 Z.z. priamo z ustanovenia §60 ods. 2 a §255 od. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby

policaĳta, získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by odporĳňa pre nárok na starobný dôchodok v zmysle vyššie uvedených ustanovení §60 ods. 2 a §255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre nárok a výšku starobného dôchodku započítat' navrhovateľovi dobu služby v Policajnom zbore. Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone" tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe". Citované rozhodnutie ústavného súdu nie je ojedinelým rozhodnutím. Mechanizmus krátenia starobného dôchodku poistencom, ktorým vznikol nárok aj na výsluhový dôchodok, a to tak, že krátenie je možné vykonať len pomerne k počtu rokov rozhodných pre výpočet ich výsluhového dôchodku k celkovej dobe poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, najviac však o sumu výsluhového dôchodku, odobril vo svojej judikatúre ústavný súd aj v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 389/2017, IV. ÚS 270/2018.

33. Podľa čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Primeraným je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

34. K namietanému postupu krátenia starobného dôchodku sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze II. ÚS 389/2017-18 zo dňa 22. júna 2017, keď na strane 9 nálezu uvádza: „treba prisvedčiť sťažovateľovi, že zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 dohovoru č.128 neupravil zákonom postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon o sociálnom poistení priamo v ustanoveniach §60 ods. 2 a §255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policaĳta získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s ústavou, vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by žalovaná nárok na starobný dôchodok v mysle už uvedených ustanovení §60 ods. 2 a §255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre účely nároku a výšky starobného dôchodku započítat' sťažovateľovi dobu služby v Policajnom zbore".

35. Ústavný súd vo vyššie označenom náleze zaujal stanovisko aj k spôsobu výpočtu sumy starobného dôchodku poberateľa dávky výsluhového dôchodku, keď uviedol: „Najvyšší súd judikoval, že aj vtedy, ak by poistenec nesplnil podmienku získania viac ako 15 rokov poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, ale získal by túto potrebnú dobu po zhodnotení obdobia poistenia v osobitnom systéme, má odporĳňa povinnosť vykonať výpočet dôchodku s prihliadnutím na dobu poistenia v osobitnom systéme a dôchodok priznať navrhovateľovi vo výške zodpovedajúcej rozsahu poistenia vo všeobecnom systéme. Správne by preto odporĳňa mala pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému, najprv vypočítat' teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme. Keďže výsluhový dôchodok má po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) charakter dávky v starobe, odporĳňa by mala postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. Starobný dôchodok navrhovateľa môže krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby policaĳta rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa §39 zákona č.

328/2002 Z.z. Iný postup by bol v priamom rozpore so zámerom zákonodarcu zabezpečiť vojakom a policajtom vyššiu úroveň ich zabezpečenia v starobe za dobu výkonu ich služby a táto kategória poistencov v systéme vnútroštátnych poisťovacích a zabezpečovacích systémov by bola znevýhodnená v porovnaní s poistencami vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia na Slovensku, a dokonca by s ňou odporkyňa zaobchádzala horšie, ako s poistencami poistenými v zahraničí, u ktorých o takomto krátení dôchodkov ani ona nemá pochybnosť. Odlišným postupom odporkyne by sa doby poistenia poistenca vo všeobecnom systéme stratili a neboli by v žiadnom zo systémov zohľadnené, čo nezodpovedá ani zámeru zákona. Inak, odporkyňa núti poistencov poistených v osobitnom systéme, aby vykonávali zamestnanie po splnení podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok po dosiahnutí ich zvýhodneného dôchodkového veku, čo nie je prípustné. Osobitný systém sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov totiž neposkytuje poistencom osobitného systému také starobné, predčasne starobné, invalidné, sirotské, vdovské a vdovecké dôchodky, ktoré by zohľadnili celú dobu poistenia poistenca."

36. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 234/2014).

37. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, kasačný súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

38. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 a § 168 SSP). Žalobca v kasačnom konaní úspech nemal a žalovanému trov kasačného konania nevznikli.

39. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.